

Valg og muligheder er vejen ud af fattigdom
- Odense bryder den negative sociale arv

radikale **B** odense

Baggrund

Danmark er et rigt samfund, og alligevel har vi fattige. Odense Kommune bestilte i 2006 en fattigdomsundersøgelse, som viste, at 24.629 (13 %) borgere i Odense levede under EU's fattigdomsgrænse. Heraf var 6758 studerende og 4547 var børn. Man ønskede en beskrivelse af, hvem de fattige er, men også en diskussion om hvad fattigdom er. Et af problemerne ved at diskutere fattigdom er de mange forskellige opfattelser af fattigdom og de mange forskellige definitioner på en fattigdomsgrænse.

Odense Radikale Venstre mener, at fattigdom er andet end manglende økonomisk formåen. Sociale og kulturelle forhold er afgørende for et liv med kvalitet.

I et liv uden fattigdom skal det være muligt at opretholde en acceptabel sundhedstilstand og udbygge sociale relationer. Det skal det være muligt at tage en uddannelse og leve et aktivt arbejdsliv. Man skal kunne deltage i det demokratiske samfundsliv og i forenings- og kulturlivet, og endelig skal det være muligt, at give sine børn disse muligheder, så børnene ikke allerede er bagud, når de træder ind i deres voksenliv. Ved at anerkende fattigdom som mangel på muligheder og valg, bliver det muligt at se på fattigdom, som andet end manglende økonomisk formåen. Fokus rettes mod årsagerne til fattigdom og de tiltag, der skal til for at ændre forholdene. Set i dette lys vil f. eks mange studerende ikke falde ind under begrebet fattig.

Bekæmpelse af fattigdom handler i høj grad om at tænke en generation frem og give børn af fattige forældre flere muligheder for at vælge end deres far og mor havde. Derfor er mange af forslagene til bekæmpelse af fattigdom rettet mod børn og unge

Bekæmpelse af fattigdom og ulighed er vigtigt for os alle sammen, men det handler ikke alene om at give større ydelser men snarere om at give flere muligheder, så flere er i stand til at klare sig selv.

Fakta om fattigdom

Udover fattigdomsundersøgelsen findes andre undersøgelser, der beskriver betydningen af negativ social arv fx fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

- Knap 25.000 borgere i Odense lever under EU's fattigdoms grænse
- Mere end 4000 børn i Odense lever under EU's fattigdomsgrænse
- Fordelt på postnumre er der flest fattige i Odense C og NØ
- Andelen af fattige børn er markant højere i Odense NØ, nemlig 3-5 gange højere end alle andre områder
- Blandt gruppen af indvandrere finder man den højeste andel af fattige (22%)
- De fattigste har det laveste forbrug af sundhedsydelser hvad angår læge, speciallæger og tandlæger
- Børn af fattige forældre har størst risiko for et liv på kontanthjælp eller førtidspension

Graden af børns uddannelse har sammenhæng med graden af forældrenes uddannelse og forældrenes økonomi

Mål

- Odense har defineret vores egen fattigdomsgrænse
- Ingen voksne lever frivilligt under denne fattigdomsgrænse
- Ingen børn lever under fattigdomsgrænsen

Hvad kan vi gøre

Bekæmpelse af fattigdom bør følge to spor. Det ene handler om tiltag, der skal anviser vejen ud af fattigdom eller gøre livet mere tåleligt for dem som er fattige. Det handler om at give voksne muligheder for at klare sig selv.

Det andet handler om at bryde den negative sociale arv og forebygge, at udsatte børn kommer til at leve de samme liv som deres forældre. Det handler om at give børnene flere muligheder end deres forældre havde.

Fokus

- Der iværksættes arbejde hen i mod at definere og Indføre en fattigdomsgrænse i Odense. Fattigdomsgrænsen skal kombinere økonomiske, sociale og kulturelle forhold
- Årlig konference "Odense bryder den negative sociale arv" d. 17. oktober, der er international dag til bekæmpelse af fattigdom
- Dialog og samarbejde med alle relevante frivillige organisationer om tilbud, der bekæmper fattigdom
- Dialog med kulturens netværk
- Dialog med erhvervsliv om særlige tiltag for udsatte unge

Sundheden

De fattigste har det laveste forbrug af sundhedsydelse. De er samtidig den gruppe med den største andel af kroniske sygdomme. Princippet om fri og lige adgang til sundhedsvæsenet er under pres f. eks ved ,at en hel bydel hverken har praktiserende læger eller tandlæger. Kroniske livsstilsbetingede sygdomme er med til at give dårlig livskvalitet og gør det svært gennem et helt arbejdsliv at fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet. Sygdom gør både byen og den enkelte fattigere.

- "frivillige tandlæger" kan benytte skoletandplejens faciliteter til behandling af voksne i f. eks. Vollsmose efter skoletid
- Fastansatte praktiserende læger i bestemte dele af byen, der i dag er uden lægedækning

- Tilbud om at HPV-vaccination og andre vaccinationer kan gennemføres i skolerne
- Mulighed for at pædagoger kan give børn mad og bad i daginstitutioner ved behov
- Sund mad på alle skoler - økonomiske fripladser til børn med behov
- Mulighed for studerende på SU at søge tilskud til tandlæge
- Massiv Forebyggelses indsats i forhold til livsstilsbetingende sygdomme (se det radikale forebyggelsesudspil)
- Massiv indsats i forhold til stress og andre psykisk sygdom (se det radikale forebyggelses udspil)

De sociale relationer

Sociale netværk giver muligheder. De skabes under uddannelse, på arbejdspladsen, i nærmiljøet, i fritiden og i familien. Sociale netværk er med til at styrke det enkelte menneske. Man har noget at stå i mod med, og nogen der bekymrer sig om en. Måske også nogen, der giver et skub i den rigtige retning, når tingene går skævt.

- Politisk beslutning om blandede boligtyper ved byfornyelse og nyt boligbyggeri
- Pris for Byens bedste lokale initiativ
- Flere tiltag a la "Vi cykler på arbejde"
- Støtte/vejledning omkring opstart af socialt iværksætter
- Konkurrence: Indstil en skolekammerat til "årets kammerat"
- Netværk til børn med forældre, der er psykisk syge, kriminelle, misbrugere

Uddannelsen

Uddannelses- niveau har sammenhæng med forældrenes uddannelse, men også (dog i mindre grad) til forældrenes økonomiske formåen. Uddannelse giver

muligheder og er dermed en af vejene ud af fattigdom. Odense Radikale Venstre foreslår

- Screening for ADHD i børnehaven
- Plan for ADHD børn ved skolestart
- Lektiehjælp i alle folkeskoler – brug frivillige, det virker
- Misbrugskonsulenter på ungdomsuddannelser
- Lektiehjælp på ungdomsuddannelser
- Gratis kollektiv trafik til unge under uddannelse
- Aftale med erhvervslivet om praktikpladser/fritidsjobs til unge med særlige behov – sæt evt dækningsafgiften i spil
- Flyt de ældste børn i kommunen ind til skoler i City, hvor der kan samles ekspertise i "ungemiljøer" og skabes højt fagligt niveau

Arbejdslivet

Tilknytning til arbejdsmarkedet er værdifuldt for den enkelte, fordi det giver et forsørgelsesgrundlag, men det giver meget mere end det. Det giver netværk, selvværd, frihed, og man bliver en god rollemodel for sine børn.

- Karrierevejledning med mening fra folkeskole til pensionsalder (valg af uddannelse, efteruddannelse og omskoling)
- Udnyt Odense kommunes status som frikommune til at lave "flexjobreform" (størst tilskud for at ansætte en med lille arbejdsevne)
- Udnyt Odense kommunes status som frikommune til at indføre en "udviklingsydelse" til unge under 35 med fx psykisk sygdom
- "flyt Folkeuniversitetet ud på arbejdspladsen"

Demokratiet og Rettighederne

Fattigdom er en trussel mod demokratiet, fordi det er ekskluderende. Børn og voksne som udelukkes fra fællesskaber med kammerater og kolleger er i risiko for at søge andre fællesskaber i fx kriminelle eller ekstremistiske religiøse/politiske miljøer.

Deltagelse i demokratiet og udnyttelse af de borgerrettigheder vi alle har, er et udtryk for det enkeltes menneskes overskud til at deltage i og forstå det samfundet.

- Undervisning i medborgerskab i Odenses skoler
- Prøvevalg på alle skoler og ungdomsuddannelser ved folketingsvalg, kommunalvalg og Europa parlamentsvalg
- Konkurrence: Lav et forslag til Byrådet - og vind en tur til Christiansborg med klassen
- Lav høring om Odense kommunes fremtidige styreform

De frivillige og foreningslivet

Det frivillige Odense er helt uundværlige i indsatsen omkring børn og voksne ud af fattigdom. Mange af de tiltag, der skal til, løses bedst af frivillige. Samtidig er foreningslivet stedet hvor nye netværk dannes. Det er afgørende, at de muligheder foreningslivet byder på, bliver muligheder for alle.

- Stærke unge hjælper udsatte unge med lektierne
- Økonomiske fripladser til fritidsaktiviteter
- Fribilletter til byens store sportsarrangementer
- Formaliser samarbejde mellem aftenskoler og Jobcenter

Kulturen

Kultur er mere end underholdning. Det handler om at forholde sig og tage stilling.

- Bibliotekerne arrangerer "Børn skriver bøger" dage
- Mere undergrundsteater
- Mere gadeteater
- Kultur"julegaver". Billetter doneret af kulturinstitutioner deles ud på udvalgte skoler
- "Kunst"gymnasium i City, hvor hovedfag kan være dans, fotokunst, billedkunst, teater mm som teamdanmark -gymnasier

Nydanskere

Den højeste andel af fattige findes blandt nydanskere og også deres efterkommere. Der er et behov for at hjælpe næste generation på vej. Vi foreslår:

- Moderne modersmålsundervisning, hvor det giver mening i forhold til læring
- Lektiecafeer i samarbejde med frivillige organisationer fx Ungdommens Røde Kors
- Tilbud om 2-3 timers lønnet "mental" jobtræning i små virksomheder oven i kontanthjælp eller pension.

Her og nu

Odense har igennem de seneste år oplevet en større synlighed af gadens minoriteter i det centrale Odense.

Udfordringen er ikke ny, men Odense Radikale Venstre finder, at udfordringen er blevet større i kraft af at denne gruppe mennesker er blevet underprioriteret, og ikke er blevet inddraget i tilpas grad i de initiativer der er blevet sat i værk.

- Opfølgning på fattigdomsundersøgelsen fra 2006. Er det blevet værre eller bedre
- Rådet for Socialt Udsatte i Odense, bør understøttes og inddrages i beslutninger for gadelevende.
- Etablere natvarmestue i det centrale af Odense,
- Ansætte en gadesygeplejerske.

Opgøret med den sociale arv

Den vigtigste ved bekæmpelse af fattigdom er opgøret med den negative sociale arv. Der må der sættes ind allerede i småbørnsalderen. Det er vigtigt at børn fra udsatte familier, hvor vold, misbrug og kriminalitet er en del af hverdagen, har andre voksne som rollemodeller

- Mødregupper for teenagemødre
- Skolefeer, der støtter udsatte børn omkring udfordringerne ved at gå i skole
- Socialrådgivere og psykologer på skolerne
- Børnetelefon (hotline) i børn og ungeforvaltningen
- Voksne der hjælper barnet med at komme til forebyggende læge og tandlægeundersøgelser
- Kommunal kampagne med fokus på anmeldelse af misrøgt af børn fx annoncekampagne i "Ugeavis" og "Fyens Stiftstidende"

Odense, februar 2012,

Susanne Ursula Larsen

Spidskandidat